ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสกลนคร (ธันวาคม 2568)

GPP ปี 2566 จังหวัดสกลนครมูลค่า 71,494 ล้านบาท สาขาเกษตรกรรมการป่าไม้และการประมงมีมูลค่า 19,465 ล้านบาท ซึ่งเป็นสาขาที่ทำรายได้มากที่สุด

ประชากร 1,137,792 คน 411,116 ครัวเรือน

ครัวเรือนเกษตร 202,008 ครัวเรือน (49.14%)

แหล่งน้ำที่สำคัญ (ข้อมูล ณ 17 ธันวาคม 2568)

เขื่อนน้ำอูน ปริมาณน้ำเฉลี่ย 442.830 ล้านลบ.ม. (85.16%)

เขื่อนน้ำพุง ปริมาณน้ำเฉลี่ย 133.030 ล้านลบ.ม. (80.39%)

หนองหาร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 230.200 ล้านลบ.ม. (86.24%)

จังหวัดสกลนครมีแหล่งน้ำชลประทาน มี 316 โครงการ เก็บกักน้ำได้ 1,173 ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทาน 592,013 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19 ของพื้นที่การเกษตร

เนื้อโคขุนโพนยางคำ

หมากเม่า

ข้าวฮางหอมทองสกลทวาปี

สินค้าเด่น/GI

น้ำหมากเม่า

ผ้าครามธรรมชาติ

ข้อมูลเกษตรอินทรีย์

ชนิดสินค้า	จำนวนกลุ่ม/ราย	จำนวนไร่
ข้าวอินทรีย์	829 ราย	7,427.75
พืชผสมผสาน,ไม้ผล	12 ราย	83.753

การรับรอง GAP

ชนิดสินค้า	จำนวนฟาร์ม/แปลง
ข้าว (GAP)	39 กลุ่ม 759 ราย 892 แปลง
พืชอื่นๆ (มาตรฐานพืชอาหารและพืชสมุนไพร)	555 (แปลง)
ประมง	31 (ฟาร์ม)
ปศุสัตว์	278 (ฟาร์ม)

การรับรองมาตรฐาน GFM

ชนิดสินค้า	จำนวนฟาร์ม
ปศุสัตว์	248 (ฟาร์ม)

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช (กก./ไร่)

สกลนคร

infographic

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

ภัยพิบัติด้านการเกษตร

<u>สถานการณ์ภัยด้านการเกษตร</u>

จังหวัดสกลนครได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของพายุและร่องมรสุมหลายระลอกตลอดปี 2568 ส่งผลให้เกิดสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่การเกษตรรวม 16 อำเภอ มีพื้นที่ได้รับความเสียหายด้านพืช 73,608.28 ไร่ และด้านประมง 31 ไร่ จังหวัดได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยตามมติคณะกรรมการ ก.ช.ภ.อ. และ ก.ช.ภ.จ. หลายครั้ง ครอบคลุมทั้งช่วงเดือนมิถุนายน–กรกฎาคม และสิงหาคม–กันยายน 2568 รวมวงเงินช่วยเหลือหลายรายการ โดยส่วนใหญ่ได้ดำเนินการจ่ายเงินช่วยเหลือให้เกษตรกรแล้ว และบางส่วนอยู่ระหว่างดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม 2568 ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2568

จังหวัดสกลนครมีแปลงใหญ่ 163 แปลงสินค้า 23 ชนิด จำนวนเกษตรกรรวมกลุ่ม 10,201 ราย ในพื้นที่ 110,625.97 ไร่ และมีกลุ่มสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน 2,313 กลุ่ม ศพก. 18 ศูนย์ ศพก. ศูนย์เครือข่าย 260 ศูนย์ (ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ ธันวาคม 2568)

อาสาสมัครเกษตรของจังหวัดสกลนคร ปี 2567 มีจำนวน 17,644 ราย มี Smart Farmer (ปี 2562-2567) จำนวน 3,119 ราย และ Young Smart Farmer (ปี 2557 - 2567) จำนวน 389 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ เมษายน 2568)

ข้อมูลด้านสหกรณ์ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ กันยายน 2568) จำนวนสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ที่มีสถานะในการดำเนินธุรกิจจำนวน 86 แห่ง (สหกรณ์การเกษตร 56 แห่ง สหกรณ์ร้านค้า 3 แห่ง สหกรณ์บริการ 7 แห่ง สหกรณ์ออมทรัพย์ 9 แห่ง สหรณ์เครดิตยูเนี่ยน 11 แห่ง) มีสมาชิกรวม จำนวน 173,720 คน ปริมาณธุรกิจรวม จำนวน 36,956.12 ล้านบาท โดยมีผลการจัดระดับความเข้มแข็งในระดับชั้น 1 จำนวน 30 แห่ง (สหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 15 แห่ง, สหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน 15 แห่ง) สหกรณ์ชั้นที่ 2 จำนวน 26 แห่ง (สหกรณ์ภาคการเกษตร 24 แห่ง, สหกรณ์นอกภาคการเกษตรกร จำนวน 2 แห่ง) สหกรณ์ ชั้นที่ 3 จำนวน 30 แห่ง (สหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 18 แห่ง, สหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน 12 แห่ง) กลุ่มเกษตรกร จำนวน 73 แห่ง มีสมาชิกรวม จำนวน 5,872 คน มีปริมาณธุรกิจในภาพรวม จำนวน 256.10 ล้านบาท โดยมีผลการจัดระดับชั้นกลุ่มเกษตรกรมีกลุ่มเกษตรกรชั้น 1 จำนวน 0 แห่ง กลุ่มเกษตรกรชั้น 2 จำนวน 11 แห่ง กลุ่มเกษตรกรชั้น 3 จำนวน 62 แห่ง (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567)

โรงงานที่สำคัญในจังหวัดสกลนคร มี 10 แห่ง ได้แก่ 1) บริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม ผลิตน้ำตาลทราย น้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ 2) บริษัท ไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงชีวมวล (กากอ้อย) ขนาดกำลังการผลิต 48 เมกะวัตต์ 3) บริษัท ดีไวน์สตาร์ช จำกัด ผลิตแป้งมันสำปะหลัง, ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงก๊าซชีวภาพเพื่อใช้ในโรงงานขนาด 3,201 kW (น้ำเสียจากกระบวนการผลิตแป้งมันสำปะหลัง) 4) บริษัท ไซล่า เพาเวอร์ (สกลนคร 2) จำกัด ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ กำลังการผลิต 7.46 เมกะวัตต์ 5) บริษัท ไซล่า เพาเวอร์ (สกลนคร 1) จำกัด ผลิตพลังงานไฟฟ้าจากเซลล์แสงอาทิตย์ กำลังการผลิต 6 เมกะวัตต์ 6) บริษัท ซีแอนด์ดี รับเบอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ผลิตยางแท่งเอสทีอาร์ 20, ยางผสม, ยางเครป 7) บริษัท พรีเมียร์ควอลิตี้สตาร์ช (2012) จำกัด ผลิตแป้งมันสำปะหลัง 8) บริษัท ไดโยต้าสกลนคร จำกัด สาขาที่ 00004 ซ่อมแซมเครื่องยนต์และส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของเครื่องยนต์ 9) บริษัท แอ๊บโซลูท โปรดักส์ จำกัด หีบน้ำมันปาล์ม 10) บริษัท ศรีตรัง แอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ผลิตยางแท่งเอสทีอาร์ 20, ยางผสม, ยางเครป (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร เมษายน 2568)

ปี 2568 มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาการเกษตร 1,928,618,201.09 บาท

งบปกติ จำนวน 525 โครงการ งบประมาณ 1,845,888,764.85 บาท ผลการเบิกจ่าย 1,268,827,492.02 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.74

งบประมาณจังหวัด จำนวน 8 โครงการ งบประมาณ 74,156,237.24 บาท ผลการเบิกจ่าย 74,156,237.24 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

งบกลุ่มจังหวัด จำนวน 3 โครงการ งบประมาณ 8,573,200.00 บาท ผลการเบิกจ่าย 8,573,200.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

<u>รวมจำนวนโครงการทั้งสิ้น 536 โครงการ งบประมาณ 1,928,618,201 บาท ผลการเบิกจ่าย 1,351,556,929.26 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.08</u>

ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2568

งบ Function	ด้านพืช	39	โครงการ : การส่งเสริม พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้านพืช
	ด้านประมง	27	โครงการ : การส่งเสริม พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้านประมง
	ด้านปศุสัตว์	32	โครงการ : การส่งเสริม พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้านประมง
	กลุ่ม/สหกรณ์	30	โครงการ : ส่งเสริมและพัฒนากลุ่ม/สหกรณ์ ยกระดับสถาบันเกษตรกร
	ด้านชลประทาน	288	โครงการ : ก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงระบบชลประทาน พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน
	ด้านเกษตรมูลค่าสูง	28	โครงการ : การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
	ด้านอื่น ๆ	81	โครงการ : โครงการพระราชดำริ เกษตรทฤษฎีใหม่ พัฒนาเกษตรกร สนับสนุนงานด้านการเกษตร
งบจังหวัด /กลุ่มจังหวัด	ด้านเกษตรมูลค่าสูง	4	โครงการ : การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
	ด้านพืช	2	โครงการ : การส่งเสริม พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้านพืช
	ด้านชลประทาน	5	โครงการ : ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษา พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสกลนคร

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด (ข้อมูล ณ วันที่ พฤษภาคม 2568)

1.1 พื้นที่ทั้งหมด 6,003,602 ล้านไร่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม (ปีการเพาะปลูก 2567/2568) 3,123,539.07 ไร่ (52.03 % ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 2,078,733.65 ไร่ พืชไร่ 150,266.28 ไร่ พืชผัก 9,576 ไม้ผล 18,779 ไร่ ไม้ยืนต้น 473,853 ไร่ สมุนไพรและเครื่องเทศ 89 ไร่ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 116,783.80 ไร่ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 24,455.67 ไร่ และพื้นที่จับสัตว์น้ำจากธรรมชาติ 251,002.67 ไร่ พื้นที่ชลประทาน 592,013 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 78,592 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19 ของพื้นที่การเกษตร

1.2 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม (ประจำวันที่ 18 ธันวาคม 2568) ดังนี้

1.ปริมาณน้ำฝนที่สถานีวัดน้ำฝน อ.เมือง วัดได้ - มม. ฝนสะสมปี 68=1,910.8 มม. (คิดเป็น 115.23% ของฝนเฉลี่ย 30 ปี สะสม 1,658.2 มม.)

2 .ปริมาณน้ำท่า คิดเป็น 76.67%ของความจุลำน้ำ (ปี 68 = 68.56%)

3. สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำ

3.1 ขนาดใหญ่ 3 แห่ง มีปริมาณน้ำ 803.847 ล้าน ลบ.ม.คิดเป็น 84.40%ของความจุ (ปี 68 = 74.35%)

3.2 ขนาดกลาง 34 แห่ง มีปริมาณน้ำ 102.829 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 81.39%ของความจุ (ปี 68= 77.92%)

3.3 ขนาดเล็ก 78 แห่ง มีปริมาณน้ำ 49.835 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 73.36%ของความจุ (ปี 68=58.10%)

4. แผน-ผลการเพาะปลูกพืช

4.1 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูฝน ปี 2568 แผนการจัดสรรน้ำ 124.404 ล้าน ลบ.ม. แผนการเพาะปลูกรวมทั้งสิ้น 127,272 ไร่ ผลการเพาะปลูก 127,285 ไร่ คิดเป็น 100.01%ของแผน ผลการจัดสรรน้ำ 124.404 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น100%ของแผน (124.404 ล้าน ลบ.ม.) ผลการเก็บเกี่ยว 127,285 ไร่ คิดเป็น 100%ของผลการเพาะปลูก(127,285 ไร่

4.2 แผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี 2568/69 แผนการจัดสรรน้ำ 21.333 ล้าน ลบ.ม. แผนการเพาะปลูกรวมทั้งสิ้น 7,351 ไร่ ผลการเพาะปลูก 1,1418 ไร่ คิดเป็น 19.29%ของแผน (7,351 ไร่) ผลการจัดสรรน้ำ 2.755 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 12.91%ของแผน (21.333 ล้าน ลบ.ม.) ผลการเพาะปลูก 3,298 ไร่ คิดเป็น 44.86%ของแผน (7,351 ไร่) ผลการจัดสรรน้ำ 3.133 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 14.69%ของแผน (21.333 ล้าน ลบ.ม.)

5) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

พื้นที่การเกษตรสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา และปาล์มน้ำมัน ออกเป็น 4 ระดับ คือ เหมาะสมสูง เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมเล็กน้อย และไม่เหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้

พืช	พื้นที่ เหมาะสมสูง (ไร่)	พื้นที่เหมาะสม ปานกลาง (ไร่)	พื้นที่เหมาะสม เล็กน้อย (ไร่)	พื้นที่ ไม่เหมาะสม (ไร่)
ข้าว	318,641.41	880,000.41	503,413.53	690,743.16
อ้อย	1,751.72	101,043.24	22.31	44,574.90
มันสำปะหลัง	-	101,111.60	101,111.60	30,725.27
ยางพารา	26,242.26	253,509.63	141,054.05	20,652.52
ปาล์มน้ำมัน	-	1,027.67	7,763.29	5,223.56
รวม	346,635.39	1,336,692.55	753,364.78	791,919.41

ที่มา Agri-Map online : กุมภาพันธ์ 2568

1.3 ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP)[1] จังหวัดสกลนคร จำนวน 19 สาขา ในปี ปี 2566 มีมูลค่า 71,494 ล้านบาท อยู่ในลำดับที่ 10 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และลำดับที่ 43 ของประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita : GPP) จำนวน 78,895 บาท อยู่ในลำดับที่ 17 ของภาตะวันออกเฉียงเหนือ และอยู่ในลำดับที่ 72 ของประเทศ โดยสาขาการผลิตที่ทำรายได้มากที่สุดคือสาขาภาคเกษตร ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีมูลค่า 19,465 ล้านบาท รองลงมา คือ สาขาภาค นอกการเกษตร ได้แก่ สาขาการศึกษา มีมูลค่า 11,981 ล้านบาท สาขาการขายส่ง และการขายปลีกฯ มีมูลค่า 8,814 ล้านบาท สาขาการเงินและประกันภัย มีมูลค่า 6,666 ล้านบาท สาขาการผลิต มีมูลค่า 5,924 ล้านบาท และสาขาอื่น ๆ 18,645 ล้านบาท ตามลำดับ จำนวนประชากร[2] ประชากร 1,137,792 คน 411,116 ครัวเรือน เป็นภาคการเกษตร[3] 202,008 ครัวเรือน

ที่มา 1. สำนักงานคลังจังหวัดสกลนคร 2. ที่ทำการปกครองจังหวัดสกลนคร 3. สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร

1.4 พืชเศรษฐกิจจังหวัดสกลนคร

จังหวัดมีการเพาะปลูกข้าวนาปีมากที่สุด โดยมีพื้นที่ 2.07 ล้านไร่ ผลผลิตรวม 858,122 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 413 กก./ไร่ ส่วนพืชที่ให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดคืออ้อยโรงงาน 10,249 กก./ไร่ รองลงมาคือปาล์มน้ำมัน 3,465 กก./ไร่ และมันสำปะหลัง 2,978 กก./ไร่ ยางพารามีพื้นที่ปลูกมากเป็นอันดับสอง แต่ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 605 กก./ไร่ พืชพื้นเมืองอย่างเม่ามีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดแต่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 695 กก./ไร่. รายละเอียดตามตาราง

ชนิดพืช	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่(กก.)
ข้าวนาปี	2,078,734	858,122	413
ข้าวนาปรัง	52,880	29,349	555
เม่า	1,698	1,180	695
มันสำปะหลัง	127,321	379,166	2,978
อ้อยโรงงาน	21,506	220,406	10,249
ยางพารา	396,610	239,937	605
ปาล์มน้ำมัน	37,105	128,564	3,465

หมายเหตุ ข้อมูลปีการผลิต 2567/68 เฉพาะข้อมูลข้าวนาปรัง เป็นข้อมูลปีการผลิต 2566/2567 ณ วันที่ 6 มกราคม 2568 จาก สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร

1.5 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ณ 31 ธันวาคม 2567

ชนิดสัตว์	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)
โคเนื้อ	57,109	300,456
โคนม	129	3,281
กระบือ	17,978	95,289
สุกร	4,255	116,491
เป็ด	15,428	280,281
ไก่	77,727	2,903,144

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสกลนคร

1.6 สินค้าเด่น/สินค้า GI ได้แก่

1.6.1 เนื้อโคขุนโพนยางคำ

โคขุนโพนยางคำเป็นเนื้อโคคุณภาพสูงที่มีชื่อเสียงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลิตจากโคลูกผสมสายพันธุ์ยุโรปและพื้นเมืองภายใต้การควบคุมมาตรฐานของสหกรณ์โพนยางคำ โดยมีพื้นที่ผลิตหลักในจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ เนื้อมีลักษณะเด่นคือ สีแดงสด ไขมันแทรกดี รสชาตินุ่ม และไม่มีกลิ่นสาบ ขั้นตอนการผลิตต้องใช้โคลูกผสมเพศผู้ อายุไม่เกิน 2 ปี น้ำหนักก่อนขุนไม่ต่ำกว่า 300 กิโลกรัม และต้องเลี้ยงไม่น้อยกว่า 12 เดือน โดยให้อาหารข้น หญ้าสดหรือฟางตามมาตรฐาน รวมถึงการเสริมพลังงานจากกากน้ำตาลเพื่อเพิ่มไขมันแทรกในกล้ามเนื้อ ก่อนเข้าชำแหละต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยคณะกรรมการสหกรณ์ ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีความหลากหลาย เช่น เนื้อสไลด์ เนื้อแดดเดียว ลูกชิ้น แหนม และไส้กรอกอีสาน ทั้งหมดสะท้อนถึงคุณภาพและเอกลักษณ์ของสินค้าท้องถิ่นที่ตอบโจทย์ทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ.

1.6.2 หมากเม่า

หมากเม่าสกลนคร (Sakon Nakhon Mak Mao Berry) เป็นผลไม้พื้นถิ่นจาก <u>พันธุ์หมากเม่าหลวง</u> มีลักษณะเด่นคือผลกลมขนาดเล็กเรียงเป็นพวงคล้ายช่อพริกไทย ผิวบาง เนื้อฉ่ำน้ำ และมีกลิ่นหอมเฉพาะตัว ผลสุกมีรสหวาน เปรี้ยวฝาด หรือขม โดยมีค่าความหวานไม่ต่ำกว่า 12 บริกซ์ การปลูกเหมาะกับดินร่วนปนลูกรังที่ระบายน้ำดี ใช้ระยะปลูก 8x8 เมตร พร้อมปลูกพืชแซม เช่น กล้วย เพื่อให้ร่มเงาและรักษาความชื้น การดูแลเน้นพรวนดิน ดายหญ้า และรดน้ำสม่ำเสมอ การเก็บเกี่ยวทำเมื่อผลสุกประมาณ 50% ของช่อ โดยเก็บด้วยมือหรืออุปกรณ์เฉพาะและเก็บในภาชนะป้องกันการช้ำ บรรจุภัณฑ์ต้องระบุชื่อ "หมากเม่าสกลนคร" และข้อมูลผู้ผลิตอย่างชัดเจน เพื่อรักษามาตรฐานและแสดงแหล่งที่มาของสินค้า

1.6.3 น้ำหมากเม่า

น้ำหมากเม่าสกลนคร เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มจากผลหมากเม่าหลวงสุกที่ปลูกในจังหวัดสกลนคร มีลักษณะเฉพาะคือรสหวานอมเปรี้ยว เจือฝาด และมีสีแดงหรือม่วงเข้มตามธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ น้ำหมากเม่าแท้ 100% ซึ่งไม่เติมสารเจือปนใด ๆ น้ำหมากเม่าพร้อมดื่มซึ่งมีสัดส่วนน้ำหมากเม่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 และน้ำหมากเม่าเข้มข้นที่มีค่าความเข้มข้นของสารละลายไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ขั้นตอนการผลิตเริ่มจากการคัดผลสุกสีดำ ล้างทำความสะอาด บีบแยกน้ำ แล้วนำไปฆ่าเชื้อก่อนบรรจุในภาชนะปิดสนิทที่ผ่านการฆ่าเชื้อ ผลิตภัณฑ์ที่ได้ ได้แก่ น้ำหมากเม่าแท้ น้ำหมากเม่าเข้มข้น น้ำหมากเม่าพร้อมดื่ม และไวน์หมากเม่า ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพและอัตลักษณ์ของสินค้าเกษตรแปรรูปท้องถิ่น

1.6.4 ข้าวฮางหอมทองสกลทวาปี

ข้าวฮางหอมทองสกลทวาปีเป็นข้าวกล้องคุณภาพสูงที่ได้จากพันธุ์ข้าวเหนียว กข.6 หรือข้าวเจ้า พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ในระยะน้ำนม ก่อนข้าวจะแก่จัด โดยปลูกในพื้นที่เฉพาะของจังหวัดสกลนคร ได้แก่ อำเภอวาริชภูมิ พังโคน และอากาศอำนวย ผ่านกระบวนการผลิตแบบดั้งเดิมที่สืบทอดในท้องถิ่น ลักษณะข้าวมีเมล็ดเรียวยาว สีเหลืองทองถึงน้ำตาลเข้ม กลิ่นหอม ชื้นไม่เกินร้อยละ 10 ขั้นตอนการผลิตประกอบด้วยการบ่ม แช่น้ำ คัดแยกเมล็ดลีบ นึ่ง ราดน้ำเย็น ผึ่งลม และสีข้าวโดยไม่ขัดสี เพื่อรักษาคุณค่าทางโภชนาการ ผลิตภัณฑ์ที่ได้ ได้แก่ ข้าวกล้อง ข้าวฮางงอกบด และชาข้าวฮางงอก ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของสกลนคร.

1.6.5 ผ้าครามธรรมชาติ

ผ้าครามธรรมชาติสกลนครเป็นผ้าฝ้ายที่ผ่านการย้อมสีครามจากพืชครามธรรมชาติ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวสกลนคร ทำให้ได้ผ้าที่มีโทนสีตั้งแต่ฟ้าอ่อนจนถึงน้ำเงินเข้ม มีความมันวาว ไม่ตกสี และมีกลิ่นเฉพาะตัว เส้นใยที่ใช้เป็นฝ้ายเข็นมือหรือฝ้ายแท้ 100% ลวดลายสื่อถึงวัฒนธรรม เช่น ลายสะเก็ดธรรม ลายเกล็ดเต่า และลายผ้าขาวม้า กระบวนการผลิตประกอบด้วยการเตรียมเนื้อคราม การก่อหม้อน้ำย้อม การย้อมเส้นใยหรือย้อมผ้าทั้งผืน และการล้างตากในที่ร่มจนแห้ง ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีความหลากหลาย เช่น ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้าผืน เสื้อผ้าสำเร็จรูป และหมวก สะท้อนคุณค่าเชิงวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่นของจังหวัดสกลนคร.

1.7 สินค้า OTOP ของจังหวัด ได้แก่

จังหวัดสกลนคร มีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดสกลนครที่สำคัญ คือ เนื้อโคขุนโพนยางคำ, นม UHT/พาสเจอร์ไรส์, , ผ้าย้อมคราม, น้ำหมากเม่า, ข้าวฮาง

ตารางแสดงข้อมูลการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP มาก 5 ลำดับแรก (หน่วย : บาท)

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์ OTOP	ปี 2567
1	เนื้อโคขุนโพนยางคำ	1,400,822,800
2	นม UHT/พาสเจอร์	1,193,054,000
3	ผ้าย้อมคราม	711,055,800
4	น้ำเม่า	61,284,597
5	ข้าวฮาง	42,191,600

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกลนคร (ณ ตุลาคม 2567)

1.8 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

จังหวัดสกลนครมีชุมชนท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 63 ชุมชน ประกอบด้วย ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน 54 ชุมชน หมู่บ้าน OTOP/เพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 6 ชุมชน และหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 3 ชุมชน โดยได้ดำเนินการประเมินศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับ A จำนวน 3 ชุมชน ระดับ B จำนวน 13 ชุมชน ระดับ C จำนวน 34 ชุมชน และระดับ D จำนวน 13 ชุมชน ทั้งนี้ มีชุมชนท่องเที่ยวที่ได้รับงบประมาณโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ D-HOPE จำนวน 11 ชุมชน และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้โครงการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ D-HOPE จำนวน 3 ชุมชน ได้แก่ บ้านนากับแก้ อำเภอเมืองสกลนคร บ้านอุ่มเหม้า อำเภอพังโคน และบ้านกุดจิก อำเภอวานรนิวาส ซึ่งเป็นชุมชนที่มีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตชุมชน

1.9 สหกรณ์การเกษตร

ข้อมูลด้านสหกรณ์ (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ กันยายน 2568) จำนวนสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ที่มีสถานะในการดำเนินธุรกิจจำนวน 86 แห่ง (สหกรณ์การเกษตร 56 แห่ง สหกรณ์ร้านค้า 3 แห่ง สหกรณ์บริการ 7 แห่ง สหกรณ์ออมทรัพย์ 9 แห่ง สหรกณ์เครดิตยูเนี่ยน 11 แห่ง) มีสมาชิกรวม จำนวน 173,720 คน ปริมาณธุรกิจรวม จำนวน 36,956.12 ล้านบาท โดยมีผลการจัดระดับความเข้มแข็งในระดับชั้น 1 จำนวน 30 แห่ง (สหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 15 แห่ง, สหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน 15 แห่ง) สหกรณชั้นที่ 2 จำนวน 26 แห่ง (สหกรณ์ภาคการเกษตร 24 แห่ง, สหกรณ์นอกภาคการเกษตรกร จำนวน 2 แห่ง) สหกรณ์ ชั้นที่ 3 จำนวน 30 แห่ง (สหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 18 แห่ง, สหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน 12 แห่ง) กลุมเกษตรกร จำนวน 73 แหง มีสมาชิกรวม จำนวน 5,872 คน มีปริมาณธุรกิจในภาพรวม จำนวน 256.10 ล้านบาท โดยมีผลการจัดระดับชั้นกลุมเกษตรกรมีกลุมเกษตรกรชั้น 1 จำนวน 0 แหง กลุมเกษตรกรชั้น 2 จำนวน 11 แหง กลุมเกษตรกรชั้น 3 จำนวน 62 แหง (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสกลนคร ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567)

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด (ข้อมูล ณ เมษายน 2568)

2.1 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

จังหวัดสกลนคร มีจำนวนแปลง/ฟาร์ม ที่ทำการเกษตรปลอดภัย (เกษตรอินทรีย์ , GAP และ GFM) จำนวน 2,157 ราย 15,347.024 ไร่ 497,711 ตัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวน (ไร่)
1. ข้าว		
มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไทย	721 ราย	6,238.75 ไร่
มาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลสหรัฐอเมริกา NOP/USDA มาตรฐานยุโรป EU		
ข้าว	108 ราย	1,189 ไร่

ที่มา : ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร, สมาพันธ์เกษตรอินทรีย์

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวน (ไร่)
2. พืชอื่นๆ		
เครื่องดื่มน้ำมะเม่าอินทรีย์ 100 %	1 โรง	
พืชผสมผสาน (ระยะปรับเปลี่ยน)	1	1.96
พืชผสมผสาน	8	67.793
ไม้ผล	3	14

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสกลนคร

2.2 มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice)

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง/ฟาร์ม	จำนวน (ไร่/ตัว)
1. พืชอื่นๆ (มาตรฐานพืชอาหารและพืชสมุนไพร)	555 แปลง	2,011.171 ไร่
2. ข้าว	39 กลุ่ม 759 ราย 892 แปลง	5,512.50 ไร่

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง/ฟาร์ม	จำนวน (ไร่/ตัว)
3. ประมง		
3.1 มาตรฐาน GAP มกษ 7436-2563 (แผนการตรวจประเมิน ปีงบประมาณ 2568)		
1) ฟาร์มเพาะเลี้ยงปลา		
1.1) ปลาดุกบิ๊กอุย	18 ฟาร์ม	87 ไร่
1.2) ปลาช่อน	2 ฟาร์ม	7 ไร่
1.3) ปลาหมอ	3 ฟาร์ม	4.75 ไร่
3.2 มาตรฐาน GAP มกษ 7436-2565 (แผนการตรวจประเมิน ปีงบประมาณ 2568)		
1) ฟาร์มเพาะและอนุบาล		
1.1) ปลาน้ำจืดรวม	2 ฟาร์ม	57.5 ไร่
3.3 มาตรฐาน GAP มกษ 7438-2565 (ตรวจติดตาม ปีงบประมาณ 2568)		
1) ฟาร์มอนุบาล		
1.1) ปลานิล	1 ฟาร์ม	109 ไร่
3.4 มาตรฐาน GAP กรมประมง (ตรวจติดตาม ปีงบประมาณ 2568)		
1) ฟาร์มเพาะเลี้ยง		
1.1) ปลาช่อน	1 ฟาร์ม	25 ไร่
1.2) ปลานิล (เลี้ยงในบ่อพลาสติก)	1 ฟาร์ม	282 ตรม.
1.3) ปลานิล	2 ฟาร์ม	16 ไร่
2) อนุบาล		
1.1) ปลานิล	1 ราย	5.6 ไร่
4. ปศุสัตว์	278	483,074 ตัว
4.1 ไก่เนื้อ	29	227,000 ตัว
4.2 ไก่ไข่	9	115,600 ตัว
4.3 สุกร	108	137,715 ตัว
4.4 โคนม	127	2,309 ตัว
4.5 โคเนื้อ	5	450 ตัว

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสกลนคร, สำนักงานประมงจังหวัดสกลนคร, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสกลนคร

**** เนื่องจาก กรมประมง ได้มีการยกเลิกการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง มาตรฐาน GAP กรมประมง สัตว์น้ำ ในปีงบประมาณ 2568 และให้มีการยื่นขอการตรวจรับรองตามมาตรฐาน GAP มกษ 7436-2563 ,มาตรฐาน GAP มกษ 7438-2565 ซึ่งในปีงบประมาณ 2568 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสกลนคร มีแผนการตรวจประเมินฟาร์มรายใหม่ จำนวน 36 ฟาร์ม และในจำนวน 36 ฟาร์ม เป็นฟาร์มใหม่ ฟาร์มที่ได้รับการรับรองฟาร์ม GAP กรมประมง ทั้งที่ยังไม่หมดอายุ และจะหมดอายุในปี 2568 และมีการตรวจติดตามมาตรฐาน มาตรฐาน GAP กรมประมง ที่ยังไม่หมดอายุ รายละเอียดฟาร์มที่มีแผนการเข้าตรวจประเมิน

2.3 มาตรฐาน GFM (Good Farming Management)

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/ฟาร์ม	จำนวน (ตัว)
รวม	248	14,637 ตัว
4.1 กระบือ	21	331 ตัว
4.2 ไก่ไข่	10	611 ตัว
4.3 โคนม	-	-
4.4 โคเนื้อ	56	1,068 ตัว
4.5 แพะ	14	428 ตัว
4.6 สัตว์ปีกพื้นเมือง	81	9,666 ตัว
4.7 สุกร	66	2,533 ตัว

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสกลนคร

3. งบประมาณปี 2568 โครงการตามแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสกลนคร รวมทั้งสิ้น จำนวน 536 โครงการ งบประมาณทั้งสิ้น 1,928,618,201.09 บาท ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 ดังนี้

แหล่งงบประมาณ	งบประมาณรวมทั้งสิ้น (บาท)	ผลการเบิกจ่าย (บาท)	คิดเป็นร้อยละ
งบประมาณจังหวัด	74,156,237.24	74,156,237.24	100
งบประมาณของส่วนราชการต้นสังกัด	1,845,888,763.85	1,268,827,492.02	68.74
งบกลุ่มจังหวัด	8,573,200.00	8,573,200.00	100
งบอื่นๆ	-	-	-
	1,928,618,201.09	1,351,556,929.26	70.08

หมายเหตุ : ในส่วนของการพัฒนาแหล่งน้ำยังเบิกจ่ายไม่แล้วเสร็จซึ่งอยู่ระหว่างการก่อสร้าง และได้มีการกันงบประมาณเหลื่อมปีไว้

ผลการดำเนินงาน/ผลการปฏิบัติราชการสำคัญ ดังนี้

งบ Function

ด้านพืช 39 โครงการ : การส่งเสริม พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้านพืช
ด้านประมง 27 โครงการ : การส่งเสริม พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้านประมง
ด้านปศุสัตว์ 32 โครงการ : การส่งเสริม พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้านประมง
กลุ่ม/สหกรณ์ 30 โครงการ : ส่งเสริมและพัฒนากลุ่ม/สหกรณ์ ยกระดับสถาบันเกษตรกร
ด้านชลประทาน 288 โครงการ : ก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุงระบบชลประทาน พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

ด้านเกษตรมูลค่าสูง 28 โครงการ : การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
ด้านอื่น ๆ 81 โครงการ : โครงการพระราชดำริ เกษตรทฤษฎีใหม่ พัฒนาเกษตรกร สนับสนุนงานด้านการเกษตร

งบจังหวัด /กลุ่มจังหวัด

ด้านเกษตรมูลค่าสูง 4 โครงการ : การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
ด้านพืช 2 โครงการ : การส่งเสริม พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้านพืช
ด้านชลประทาน 5 โครงการ : ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษา พัฒนาแหล่งน้ำ และจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน

4. สถานการณ์การผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ข้อมูล ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2568 จาก สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสกลนคร)

4.1 ข้าวเปลือกหอมมะลินาปี

ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ 105 ใหม่ (ความชื้นไม่เกิน 15%) อยู่ที่ 15,000–16,700 บาท/ตัน ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ก่อน 100 บาท/ตัน เนื่องจากความต้องการของตลาดปลายทางเพิ่มขึ้น โดยปีการผลิต 2568/69 มีพื้นที่ปลูก 518,446 ไร่ คาดการณ์ผลผลิต 215,673 ตัน และมีผลผลิตออกสู่ตลาดแล้วร้อยละ 55

4.2 ข้าวเปลือกเหนียวนาปี

ข้าวเปลือกเหนียว กข.6 ใหม่ (ความชื้นไม่เกิน 15%) ราคา 11,500–12,700 บาท/ตัน เพิ่มขึ้น 350 บาท/ตัน ส่วนข้าวเปลือกเหนียวผสมใหม่ ราคาอยู่ที่ 10,000–12,000 บาท/ตัน ทรงตัว ปีการผลิต 2568/69 มีพื้นที่ปลูก 1,581,379 ไร่ คาดการณ์ผลผลิต 733,447 ตัน และออกสู่ตลาดแล้วร้อยละ 55 ราคาปรับเพิ่มจากการแข่งขันรับซื้อของผู้ประกอบการ

4.3 ยางพารา

ยางก้อนถ้วยสด ราคา 23.00–26.00 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้น 1.00 บาท/กิโลกรัม ยางก้อนถ้วย DRC 100% ราคา 48.50–50.50 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้น 2.25 บาท/กิโลกรัม และน้ำยางสด ราคา 51.00 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้น 1.50 บาท/กิโลกรัม มีพื้นที่ปลูก 396,336 ไร่ คาดการณ์ผลผลิต 91,159 ตัน โดยผลผลิตออกสู่ตลาดแล้วร้อยละ 90 ราคาปรับตัวดีขึ้นตามภาคอุตสาหกรรม

4.4 มันสำปะหลัง

หัวมันสดคละ ราคา 2.25–2.45 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้น 0.03 บาท/กิโลกรัม ส่วนหัวมันสดเชื้อแป้ง 25% ราคา 2.40–2.45 บาท/กิโลกรัม ทรงตัว มีพื้นที่ปลูก 114,558 ไร่ คาดการณ์ผลผลิต 349,631 ตัน และผลผลิตปี 2568/69 ออกสู่ตลาดแล้วร้อยละ 20 ราคาปรับเพิ่มจากช่วงผลผลิตลดลง

4.5 อ้อยโรงงาน

ราคาอ้อย (ค่าความหวาน 10 ซี.ซี.เอส.) อยู่ที่ 930 บาท/ตัน ทรงตัว มีพื้นที่ปลูก 86,143 ไร่ คาดการณ์ผลผลิต 793,374 ตัน และผลผลิตปี 2568/69 ออกสู่ตลาดแล้วร้อยละ 5 โดยโรงงานน้ำตาลในจังหวัดเริ่มเปิดรับซื้ออ้อยตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2568

4.6 ปาล์มน้ำมัน

ราคาปาล์มน้ำมัน (เปอร์เซ็นต์น้ำมัน 18%) อยู่ที่ 6.40–6.50 บาท/กิโลกรัม ทรงตัว มีพื้นที่ปลูก 30,071 ไร่ คาดการณ์ผลผลิต 34,401 ตัน และผลผลิตปี 2568 ออกสู่ตลาดแล้วร้อยละ 95 ราคาเคลื่อนไหวตามราคาน้ำมันปาล์มดิบ (CPO)

4.7 โคขุน (โพนยางคำ) (ที่มา:สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสกลนคร,อ้างอิงจากรายงานประจำปีสหกรณ์การเลี้ยงปศุสัตว์ กรป.กลางโพนยางคำ ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568)

จังหวัดสกลนครมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนโพนยางคำ จำนวน 6,210 ราย (สกลนครและนครพนม) มีโคขุนรวมทั้งสิ้น 14,011 ตัว โดยในปี 2568 (ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงปัจจุบัน) มีโคขุนเข้าโรงฆ่าสัตว์แล้ว 593 ตัว ขณะที่ปี 2563–2567 มีปริมาณการเข้าฆ่าเฉลี่ยปีละกว่า 7,000 ตัว ทั้งนี้ ราคาโคขุนในปี 2568 ปรับตัวเพิ่มขึ้นอยู่ที่กิโลกรัมละ 142 บาท หรือเฉลี่ยตัวละประมาณ 84,441 บาท สูงกว่าปีที่ผ่านมา โดยโรงฆ่าสัตว์โพนยางคำซึ่งได้มาตรฐาน GAP สามารถรองรับการเข้าฆ่าได้วันละประมาณ 100 ตัว

5. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข

5.1 ปัญหาหนี้สิน จังหวัดสกลนครมีลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2534 จนถึง 30 พฤศจิกายน 2568 ที่ได้รับการอนุมัติกู้ยืมจากกองทุนทั้งหมด 464 ราย เป็นจำนวนเงิน 89,585,164.79 บาท จำนวนที่ดินที่ช่วยเหลือเนื้อที่ 5,019 ไร่ 1 งาน 48.3 ตารางวา

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบปัญหา และข้อสังเกต ดังนี้

(1) เกษตรกรและผู้ยากจน ที่ยื่นคำร้องขอกู้เงินไม่อยู่ ในหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือของกองทุนหมุนเวียนฯ เช่น มาขอคำปรึกษาซึ่งยังชำระหนี้เจ้าหนี้ปกติ แต่คาดว่าจะผิดชำระหนี้ในงวดต่อไป จึงอยากให้กองทุนหมุนเวียนฯ ช่วยเหลืออยู่ระหว่างเจ้าหนี้ฟ้อง คดียังไม่ถึงที่สุด และเกิดจากการสืบทรัพย์จากการค้ำประกันให้บุคคลอื่นเป็นหนี้นอกระบบโดยการทำสัญญากู้ยืมเงินโดยไม่ได้ระบุว่าได้นำที่ดินเป็นหลักประกันเงินกู้

(2) ลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ที่ค้างชำระ โดยสาเหตุจากการค้างชำระส่วนใหญ่ คือ สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และมีภาระหนี้สินหลายแห่ง เช่น หนี้ ธ.ก.ส. กองทุนหมู่บ้าน และหนี้นอกระบบ นอกจากนี้อายุเฉลี่ยของลูกหนี้กองทุนฯค่อนข้างสูง จึงมีปัญหาสุขภาพส่งผลให้ศักยภาพในการหารายได้เพื่อชำระหนี้กองทุนฯ ลดลง

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสกลนคร จึงได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

(1) ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนฯ ปีละ 1 ครั้ง โดยเลือกลูกหนี้มีสถานะค้างชำระ ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไปเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและสร้างการรับรู้แก่ลูกหนี้กองทุนฯ ในการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดค่าใช้และเพิ่มรายได้ใน และแนะนำทำบัญชีครัวเรือน

(2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน เช่นมาตรการสสร้างแรงจูงใจ (ลดอัตราดอกเบี้ย) มาตรการผัดชำระหนี้และขยายเวลาการชำระหนี้ มาตรการส่งเสริมพัฒนาฟื้นฟูอาชีพ มาตรการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มาตรการประนอมหนี้ มาตรการเปลี่ยนตัวลูกหนี้

(3) ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2569 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2568 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2568 เกษตรกรและผู้ยากจนมาติดต่อขอรับคำปรึกษา/ขอกู้เงินกองทุนหมุนเวียนฯ มีรายละเอียดดังนี้

(3.1) ตุลาคม 2568	- ขอรับคำปรึกษา	3 ราย
	- ยื่นเรื่องขอกู้	1 ราย
(3.2) พฤศจิกายน 2568	- ขอรับคำปรึกษา	4 ราย

6. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร_(ข้อมูล ณ ธันวาคม 2568)

จังหวัดสกลนครได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของพายุและสภาพอากาศแปรปรวนหลายระลอก ได้แก่ พายุ “หวู่ติบ” ส่งผลให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากในช่วงวันที่ 12–14 มิถุนายน 2568 และวันที่ 20 มิถุนายน 2568 ประกอบกับร่องมรสุมที่พาดผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ต่อมาได้รับผลกระทบจากพายุโซนร้อน “คาจิกิ” ระหว่างวันที่ 25–26 สิงหาคม 2568 พายุ “หนองฟ้า” วันที่ 30 สิงหาคม 2568 พายุ “รากาซา” วันที่ 26 กันยายน 2568 และพายุ “บัวลอย” วันที่ 27 กันยายน 2568 ส่งผลให้เกิดสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ปี 2568 ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหายรวม 16 อำเภอ แบ่งเป็นด้านพืช 73,927.53 ไร่ และด้านประมง 31 ไร่ ทั้งนี้ จังหวัดได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2568 รายละเอียดดังนี้

6.1 อุทกภัย จากสถานการณ์พายุหวู่ติบและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยในห้วง เดือนมิถุนายน 2568 ถึงเดือนกรกฎาคม 2568

1) ตามมติคณะกรรมการ ก.ช.ภ.อ. โดยใช้วงเงินในอำนาจนายอำเภอ จำนวน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านม่วง อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอภูพาน ช่วยเหลือด้านพืช เกษตรกร จำนวน 58 ราย พื้นที่เกษตรเสียหาย 347 ไร่ เป็นเงิน 481,960 บาท ทั้งนี้ ได้ดำเนินการจ่ายเงินให้กับผู้ประสบภัยเรียบร้อยแล้ว

2) ตามมติคณะกรรมการ ก.ช.ภ.จ. ครั้งที่ 1/2568 ดังนี้

- ด้านพืช จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพังโคน วาริชภูมิ สว่างแดนดิน เจริญศิลป์ อากาศอำนวย คำตากล้า และอำเภอวานรนิวาส รวม 31 ตำบล 159 หมู่บ้าน เกษตรกร 4,070 ราย (เกษตรกรไม่ซ้ำ 4,062 ราย) พื้นที่เสียหาย 34,064.03 ไร่ เป็นเงินทั้งสิ้น 45,778,680.20 บาท โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนคร ขอรับความช่วยเหลือไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้อนุมัติเงินให้จังหวัดสกลนครแล้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดได้ดำเนินการจ่ายเงินให้กับผู้ประสบภัยเรียบร้อยแล้ว

- ด้านประมง จำนวน 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพังโคน และอำเภอวานรนิวาส รวม 5 ตำบล 8 หมู่บ้าน เกษตรกร 20 ราย ปลาในบ่อดิน 31.00 ไร่ เป็นเงินทั้งสิ้น 145,142.00 บาท โดยใช้วงเงินในอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งสำนักงานประมงจังหวัดสกลนคร ได้ดำเนินการจ่ายเงินให้กับผู้ประสบภัยเรียบร้อยแล้ว

3) ตามมติคณะกรรมการ ก.ช.ภ.จ. ครั้งที่ 2/2568 ดังนี้

- ด้านพืช จำนวน 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสว่างแดนดิน และอำเภอเจริญศิลป์ รวม 10 ตำบล 47 หมู่บ้าน เกษตรกร 1,835 ราย (เกษตรกรไม่ซ้ำ 1,830 ราย) พื้นที่เสียหาย 16,865.75 ไร่ เป็นเงินทั้งสิ้น 22,600,105 บาท โดยให้สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนครขอรับความช่วยเหลือจากเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในอำนาจปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปัจจุบันสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้อนุมัติเงินให้จังหวัดสกลนครแล้ว และสำนักงานเกษตรจังหวัดอยู่ระหว่างขออนุมัติจ่ายเงินให้กับผู้ประสบภัย โดยจะดำเนินการจ่ายเงินให้ผู้ประสบภัยให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 25 ธันวาคม 2568

6.2 อุทกภัย จากสถานการณ์ อิทธิพลร่องมรสุมและอิทธิพลพายุคาจิกิ พายุหนองฟ้า พายุบัวลอยในห้วงเดือนสิงหาคม 2568 ถึงเดือนกันยายน 2568

1) ตามมติคณะกรรมการ ก.ช.ภ.อ. โดยใช้วงเงินในอำนาจนายอำเภอ จำนวน 1 อำเภอ ได้แก่ อำเภอวาริชภูมิ ช่วยเหลือด้านพืช เกษตรกร จำนวน 41 ราย พื้นที่เกษตรเสียหาย 319.25 ไร่ เป็นเงิน 427,795 บาท ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการเบิกจ่ายเงิน เพื่อจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยจะดำเนินการจ่ายเงินให้ผู้ประสบภัยให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2568

2) ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ก.ช.ภ.จ. ครั้งที่ 3/2568 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2568 เห็นชอบให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยใช้วงเงินในอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด ดังนี้

- ด้านพืช จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอกุดบาก อำเภอพรรณานิคม อำเภอคำตากล้า อำเภอเจริญศิลป์ และอำเภอโพนนาแก้ว รวม 31 ตำบล 175 หมู่บ้าน เกษตรกร 3,263 ราย (เกษตรกรไม่ซ้ำ 3,262 ราย) พื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหายทั้งสิ้น 22,331.50 ไร่ (ข้าว 22,091.75 ไร่ พืชไร่/พืชผัก 191.50 ไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้นและอื่นๆ 48.25 ไร่) รวมเป็นวงเงินขอรับความช่วยเหลือทั้งสิ้น 30,177,431.00 บาท โดยมอบหมายให้สำนักงานเกษตรจังหวัดสกลนครเป็นหน่วยดำเนินการความช่วยเหลือตามระเบียบต่อไป

7. ปัญหาอุปสรรค/ความเสี่ยง/ความท้าทาย ต่อการปฏิบัติราชการด้านการเกษตรของจังหวัด และข้อเสนอวิธีการลดความเสี่ยง (ระบบการบริหารงานภายในจังหวัด/การบริหารงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์/บุคลากร/ข้อจำกัดด้านสภาพพื้นที่และสังคมวัฒธรรม)

7.1 ขาดระบบชลประทานที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

ปัญหา พื้นที่เกษตรกรรมมี 3,123,539.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19 % ของพื้นที่การเกษตร

แนวทางในการลดความเสี่ยง/แก้ไขปัญหา ส่งเสริมและพัฒนาระบบชลประทาน และจัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

7.2 ขาดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหา เกษตรกรขาดองค์ความรู้ ขาดการวางแผนการผลิต ไม่เห็นความสำคัญของการใช้น้ำ และมีพฤติกรรมการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์แบบซ้ำ ๆ

แนวทางในการลดความเสี่ยง/แก้ไขปัญหา

1) สร้างจิตสำนึก ปรับพฤติกรรม และสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกร
2) จัดองค์ความรู้ในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพบรรจุไว้ในหลักสูตรการอบรมต่างๆ
3) วางแผนการผลิตในการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพดินและปริมาณน้ำที่มี
4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชลประทาน

7.3 ผู้เข้าร่วมโครงการต่างๆ มีข้อจำกัดในการเรียนรู้

ปัญหา เกษตรกรมีอายุมาก ไม่สนใจเรียนรู้ หรือมีการเข้าร่วมโครงการตามกระแส อีกทั้งบางโครงการไม่มีเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ

แนวทางในการลดความเสี่ยง/แก้ไขปัญหา

1) สร้างแรงจูงใจ และเตรียมความพร้อมเกษตรกรให้สามารถปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลง
2) คัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการให้มีความละเอียดมากขึ้น โดยการแจ้งคุณสมบัติและเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการให้ชัดเจน และปรับเปลี่ยนวิธีการอบรมให้เหมาะสม
3) สร้างต้นแบบในการขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น

7.4 เกษตรกรไม่ค่อยสนใจการผลิตที่มีมาตรฐาน

ปัญหา เกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ด้านการผลิต และขาดแรงจูงใจ เนื่องจากมองว่าราคาไม่มีความแตกต่าง ไม่รู้แหล่งจำหน่ายและมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก จึงไม่สนใจทำมาตรฐาน และมีทัศนคติติดลบในเรื่องของมาตรฐานการผลิต

แนวทางในการลดความเสี่ยง/แก้ไขปัญหา ปรับเปลี่ยนทัศนคติและสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกร และจัดให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตในการอบรม

7.5 กลุ่มเกษตรกรมีจุดอ่อนด้านการตลาด

ปัญหา เกษตรกรขาดความรู้ความชำนาญในด้านการพัฒนาช่องทางการตลาด /ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ยังไม่ทันสมัย

แนวทางในการลดความเสี่ยง/แก้ไขปัญหา สร้างแรงจูงใจและปรับทัศนคติในเชิงบวกให้กับเกษตรกร และผลักดันให้กลุ่มวสาหกิจยกระดับสินค้าให้มีมูลค่าสูง รวมถึงการนำความรู้ด้านงบการเงิน ธุรกิจ การกำกับดูแลองค์กรที่ดี บรรจุไว้ในทุกหลักสูตรของการอบรม